

utviklet av filosofen og matematikeren Marquis de Condorcet (1743–1794) i et arbeid om sannsynligheten for at juryer kommer frem til korrekte beslutninger). Teoremet sier at hvis det er mer enn 50 prosent sjanse for at individene i en gruppe har rett, vil sannsynligheten for at et flertall i en gruppe foretar en korrekt beslutning, øke jo flere som deltar. Basert på dette argumenterer Landemore for at det er større sjanse for at en aggregering av stemmer og flertallsvedtak i et massedemokrati resulterer i god politikk, enn en tilsvarende mindre gruppe, også om gruppen består av eksperter.

Det andre argumentet legger til grunn ideen om deliberativt demokrati og antakelsen om at deliberasjon som inkluderer alle berørte, vil øke tilgangen på relevante argumenter og kritiske perspektiver, og slik resultere i skarpere og mer sakssvarende diskusjoner og bedre beslutninger. Med dette som utgangspunkt argumenterer Landemore for at inkluderende demokratisk deliberasjon vil utkonkurrere ekspertdiskusjoner.

Det tredje argumentet hennes er et empirisk argument og viser til positive resultater av eksperimenter i deliberativt «epistemisk demokrati» (Landemore, 2020). Et eksempel er den nye grunnloven på Island fra 2012 som ble til i en bred diskusjonsprosess blant vanlige borgere. Et annet eksempel er borgerkonventet i Frankrike, en tilfeldig sammensatt representativ folkeforsamling nedsatt av president Emmanuel Macron i 2019, som hadde i oppgave å diskutere seg frem til en mer effektiv og rettferdig klimapolitikk. Landemore argumenterer for at borgernes grunnlovsforslag på Island

og borgerkonventets forlag til fransk klimapolitikk holdt høyere kvalitet enn tilsvarende forslag utformet av eksperter.

En epistemisk tilnærming til demokrati som den Landemore forfekter, har blitt møtt med kritikk fra i hvert fall to hold. En slik tilnærming kritiseres for det første for ikke å vektlegge demokratiets egenverdi. Noen, som den italienske politiske filosofen Nadia Urbinati (1955–), mener at demokratiet ikke skal begrunnes ut fra instrumentelle avveininger i det hele tatt. Det representative demokratiet kan begrunnes i det iboende verdifulle prinsippet om borgernes rett til selvstyre (Urbinati, 2014). Dette prinsippet gjelder uavhengig av resultater og hvordan borgerne presterer. Andre kan være enige med Urbinati i at argumentet om demokratiets egenverdi er primært, men samtidig være enig med epistemiske demokrater i at også beslutningskvalitet er viktig for demokratisk legitimitet: Vi bør tilstrebe å organisere folkestyret på en måte som gjør at lovene og politikken vi lager holder mål. Dette kommer vi tilbake til.

Det epistemiske forsvaret av demokratiet kritiseres imidlertid også av dem som, i likhet med Landemore, mener at valg av styringsform bør begrunnes epistemisk, men som i motsetning til henne mener at ekspertene vil prestere bedre enn folket, og at ekspertstyret derfor er å foretrekke foran folkestyret. Hva kan være argumenter for en slik posisjon?

22.2 Ekspertstyre

Før vi går nærmere inn på dette spørsmålet, må vi si litt om hvem ekspertene er, og hva det generelt kan bety at ekspertene skal styre.